

ший спеціаліст, бакалавр, магістр. Навчання здійснюється за освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами. Іде бурхливий процес "університетизації" вищої школи. Оскільки держава не може поки що й наполовину задовольнити попит на вищу освіту, все більше з'являється недержавних вищих навчальних закладів. Активно розвивається співробітництво з зарубіжною вищою школою.

3. Пошук нової моделі вищої освіти в Україні й надалі носитиме специфічний характер, але в стратегічному плані він повинен бути тісно пов'язаний з магістральними шляхами її розвитку у світі, а саме: полегшенням доступу до вищої освіти, розширенням її масштабів, створення умов для безперервного навчання; переходом до багаторівневої підготовки; урізноманітненням у цілісній системі; посиленням фундаменталізації, гуманізації, інформатизації та індивідуалізації навчання; органічного поєднання освіти і науки; демократизацією управління, забезпеченням реальної автономії навчальних закладів та створенням умов для викладацької творчості; інтеграцією в світовий освітній простір; розширенням навчання студентів за кордоном та іноземних студентів у вітчизняних закладах тощо.

ХУДОЖНІЙ ПЕРЕКЛАД І ПОЛІТИЧНА КОН'ЮНКТУРА

В. Житник (кафедра української мови НаУКМА)

Характерною особливістю тоталітаризму в сфері ідеології є створення вербальної замкнутої самодостатньої системи життєвих цінностей, якій апріорно підпорядкована об'єктивна жива реальність. Усе, що в ці офіційно прийняті параметри не вкладалося, підлягало або зміні, або усуненню, або осуду. Найбільш наочно і популярно це демонструє кінематограф. Кілометри вирізаної плівки, вигадані назви, під якими зарубіжні фільми демонструвалися в радянському кінопрокаті, свідчать про намагання підтягти до встановлених естетично-моральних норм твори, досить від них далекі.

Подібні тенденції панували й у перекладній літературі, причому від довільних текстових змін і скорочень не були

гарантовані навіть твори, що стали вже класикою (напр., К. Чапек. Війна з саламандрами; Е.Хемінгуей. Старий і море.). Не випадково до Всесвітньої конвенції про авторське право 1952р. СРСР приєднався лише в 1973 р., лишаючи собі до того часу одноосібне право вирішувати, що перекладати, як перекладати і платити чи не платити авторові. Заперечення у редакторів і Головліту викликали передусім ті місця творів, де цінності загальнолюдські переважали над класовими, де позитивно оцінювалися особи, факти і явища, несумісні з соціалістичною системою, де проявлялося толерантне ставлення до релігії, не кажучи вже про все, пов'язане з ідеєю політичної незалежності України. Пильно контролювалась лєнініана, оскільки образна система зарубіжних авторів нерідко була далекою від іконопису соцреалізму. Закордонні письменники перебували у фаворі лише доти, доки вони не виступали проти політики Радянського Союзу, відтак одсувалися на другий план (Л.Арагон, Ж.-П.Сартр, Г.Фаст).

Духовний потенціал української літератури на терені УРСР тривалий час штучно звужувався тим, що творчий (у тому числі й перекладацький) доробок значної частини письменників (репресованих та з діаспори) перебував у забутті. Були спроби чинити тиск і на мову українського перекладу, але, кажучи загалом, безуспішний, бо саме художній переклад став тією творчою лабораторією, де вигранювалася, збагачувалася і розвивалася українська літературна мова. У кращих своїх зразках він сприяв вихованню в читачів почуття власної повноцінності, поваги до рідної мови і землі.

КУЛЬТУРА МОВИ І ПРОБЛЕМА ФОНЕТИЧНОЇ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ В УМОВАХ АКТИВНОГО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БІЛІНГВІЗМУ.

Л.Кадуріна, Л.Ціпцюра (кафедра української мови
НаУКМА)

1. Реальною і специфічною особливістю мовної ситуації в Україні сьогодні є українсько-російська двомовність, що зумовлена тривалими культурними, економічними і політичними